

Lojze Grozde, Iz zavrženih poezij

Novega leta dan je prešlo osemdeset let smrti še ne dvajsetletnega dijaka Lojzeta Grozdeta, za katerega vemo, da so ga umorili partizani. Umorjen in zavržen v gozdu, saj se morilcem še groba ni mudilo skopati, ni bil zaradi politične usmerjenosti, kot je bilo to včasih pač v navadi, temveč zaradi sovraštva do katoliške vere – »in odium fidei«. Lojze nam je sicer poznan kot zavetnik dijakov in študentov, priporočajo pa se mu tudi pesniki, saj je pri svojih rosnih letih ustvaril kar nekaj pesmi.

Rodil se je 27. 5. 1923 v današnjih Zgornjih Vodalah materi Mariji in očetu Francu Udovču, ki pa ga ni hotel priznati kot svojega, kar je Lojzetu pustilo marsikatero opazko izrečeno s strani zlobnih vaških jezikov. Kot otrok je bil zelo zvedav in bister – molitev rožnega venca je znal na pamet baje že pri treh letih. Odsotnost očeta ga ni toliko zaznamovala kot to, da se je mati poročila in se odselila. Vzgojo je naposled vodila teta Ivanka, ki se zaradi Lojzeta ni poročila ter je za njim odšla služiti v Ljubljano. Tam je 3. 10. 1935 začel s poukom v prvem razredu Klasične gimnazije (današnja OŠ Prežihovega Voranca), bil je odličen učenec in se udeleževal v raznih obšolskih dejavnostih. Poseben vtis je naredil predvsem na vzgojitelja Antona Strleta, ki mu je leta 1944 posvetil knjigo Lojze Grozde, mladek Kristusa Kralja, zaradi katere je bil sam tudi zaprt. Lojze Grozde je umrl 1. 1. 1943 v dolini potoka Vejerščicapod gradom Mirna na Dolenjskem, njegovo truplo so našli šele šolarji 23. 2. tistega leta. Za blaženega je bil mladi mučenec razglašen 13. 6. 2010.

Izmed pesmi, ki jih je ustvaril mladi pesnik in teh ni malo, mi je v oči najbolj padla Iz zavrženih poezij. Ne ve se sicer, na kaj točno je avtor v njej ciljal, vendar iz pesmi še vedno govori bistvo, ki pa je aktualno še danes: Ljudje preveč poveličujem posvetne stvari in svojo pamet, mnogo premalo pa opevamo Boga.

Blaženi Lojze Grozde, prosi za nas!

O Tebi nas dandanes sram je peti,
le kar zaznajo čuti, se slavi,
le snov ljudem se vsa vrednota zdi,
a Tebe hočejo povsem prezreti.

Lepote Tvoje nočejo umeti.
»Merilo vsemu,« pravijo, »smo mi!«
Umetno je, kar draži njih strasti,
vse drugo se ne sme v umetnost šteti.

Prašč je srečen, če po blatu rije,
zato bo vedno po blatu ril,
le orel proti soncu se prebije.

Resnica je pa ta, da svet je gnil,
zato gorje vam, moje poezije,
in meni kajpak, jaz sem vas rodil.

IZDALA:

Bolniška župnija,
Trubarjeva cesta 80,
1000 Ljubljana
Tele.: 041/613-378

ODGOVARJA:

p. Vladimir Rufin Predikaka,
upravitelj bolniške župnije

Email: bolniska.zupnija@rkc.si

NA POTI Z MARIJO, SVETO BOŽJO MATERJO

Odkar se zavedam sebe, me spremlja ljubezen do Božje Matere Marije. Prva njena podoba vtisnjena v moj spomin je podoba Brezijanske Matere Božje z malim Jezusom v naročju, ki je visela nad posteljo moje stare mame – tako sem jo klicala, v resnici je bila moja prababica. Ona je bila tudi prva oseba, ki sem jo videla moliti rožni venec in to vsakodnevno in zelo pogosto. Naslednja podoba pa je podoba Lurške Marije v kapeli v rojstni vasi na Blanci. Vsako leto sem komaj čakala šmarnic v mesecu maju. Takrat smo vsak večer hiteli v kapelo otroci in odrasli in Mariji na čast peli Marijine pesmi, molili rožni venec in brali šmarnično branje. Ko je Oma – očetova mama praznovala 90 let, sem ji ob voščilu za rojstni dan rekla: »Hvala draga Oma, ker si mi dala ljubezen do Marije.« Ob teh besedah je bila ganjena in je s solznimi očmi dejala: »Bogu hvala, da sem uspela prenesti vsaj nekaj te ljubezni naprej.«

Oma je gojila veliko ljubezen do Lurške Marije v vaški kapeli, ker se je njen ata zaobljubil, če bo živ prišel nazaj domov iz prve svetovne vojne, da bo Mariji v kapelci na Blanci napeljal luč. In čeprav je kapela stala ob križišču na sosedovem, je od kar pomnim zanjo skrbela Oma in tudi redno plačevala račun za elektriko. Nekoč sem slišala, da je Mati Marija posebej pozorna do tistih, ki so ji v življenju izkazovali posebno pozornost. To se je potrdilo tudi pri Omi. Umrla je 22.8.2004 in tisti dan sem izvedela, da je to praznik Marije Kraljice. Večer pred njeno smrtjo, ko smo vedeli, da umira, smo ob njeni postelji molili Rožni venec Božjega Usmiljenja. Naslednji dan pa smo se prišli posloviti od njenega pokojnega telesa. Presenetil me je izraz na njenem obrazu, ki je bil angelski, mil in nasmejan.

(Kapela je bila kamen spotike in trn v peti nekaterim ljudem in so jo hoteli že večkrat podreti z različnimi izgovori, da je preblizu križišča, da je že dotrajana,... Spomnim se, da sta se tudi moja starš borila za njen obstoj in bila med pobudniki, da se je kapela res podrla, a se je na istem mestu zgradila nova, večja, lepša in z zvonom, ki Mariji v čast zazvoni trikrat na dan. Blagoslovit pa jo je prišel sam Celjski škof g.Stanislav Lipovšek. Vsi v vasi in iz okoliških krajev, ki nam je to nekaj pomenilo smo se takrat zbrali pri slovesni sv.Maši, blagoslovu in na pogostitvi.)

V Študentskih letih sem se v Ljubljani na Rakovniku pogosto srečevala s podobo Marije Pomočnice v cerkvi in s podobo Lurške Marije pri votlini. Če mi je kaj ležalo na duši sem pohitela k njima in se jima potožila, priporočila ob kakšnem težjem izpitu in se jima izročila v varstvo. Spomnim se, da sem nekoč prišla pred votlino Lurške Marije na Rakovniku z osebo, v katero sem bila zaljubljena.

Držala sva se za roke in Marijo sem iz vsega srca prosila za blagoslov najine skupne poti, če je takšna Božja Volja. Pa je Marija vzela mojo prošnjo zelo zares in mi po duhovniku salezijancu, g.Ivanu Turku dala jasno vedeti, da naj tega moškega pustim pri miru in pozabim nanj. Srce mi je krvavelo, a sem kljub veliki bolečini uspela sprejeti, da je takšna Božja Volja. Le kakšne načrte ima Gospod z menoj, sem se večkrat spraševala. In tako sem se odločila obiskovati program Samuel, kjer sem skušala ob rednem branju sv.Pisma, pisanju duhovnega dnevnika, ob mesečnem srečanju z duhovnim voditeljem in skupino razločevati, kam me kliče Bog. Videla sem, da sta možni tako pot v družinsko življenje kot tudi v življenje redovnice. Odločila sem se mesec dni preživeti na študijskem dopustu pri sestrah salezijankah na Bledu. Takrat sem se namreč pripravljala na strokovni izpit na ministrstvu. Sestre se imenujejo Hčere Marije Pomočnice in izkusila sem njihovo veliko ljubezen do mladih in do Marije. In ravno v času, ko sem mislila, da me Gospod in Mati Marija kličeta in vabita v redovno življenje, se mi je začel približevati fant, ni imel niti najmanjše slutnje, da razmišljam tudi o možnosti duhovnega poklica. In ko je to nekako izvedel, mi je dal jasno vedeti, da je to sveta odločitev in da jo tako spoštuje, da se je pripravljen umakniti, če je takšna Božja Volja. Odločila sva se za razločevanje, ki naj bi se zgodilo na romanju v Lurd in Fatimo, ki ga je takrat organiziral Stiški Opat, p.Anton Nadrah s sodelavci. Ves na trnih je čakal moje vrnitve, kaj mu bom povedala.

Bila sem zelo vesela, da sem od blizu spoznala milostne kraje v Lurdu in Fatimi, dogodke, ki so se tam zgodili in Marijina sporočila za svet po teh vidcih. V Lurdu sem se potopila v zdravilno lurško kopel, iz Fatime pa sem prinesla čudovit kip Fatimske Matere Božje. In ker ni bilo posebnega dotika od zgoraj niti v Lurdu, niti v Fatimi, ki bi me klicala v redovni poklic sem spoznala, da me Bog kliče v družinsko življenje in to povedala tudi fantu, ki se je globoko oddahnil, jaz pa sem v srcu čutila globok mir ob tej odločitvi. Kmalu za tem, 22.02.2002 sva se z Domnom zaročila v Opatovi kapeli v Stični v navzočnosti najinih sorodnikov ter molilcev in častilcev Jezusovega in Marijinega Srca na zadnji petek v mesecu, ko imajo redno mesečno srečanje. Romanje v Lurd pa mi je odprlo oči za lepoto domače župnijske cerkve Lurške Matere Božje v Brestanici, kjer sva si Domnom obljubila večno zvestobo in jo prosila naj čuva najino ljubezen, da bova uspešno krmarila skozi življenje in skozi valove. V letu 2022 sva obhajala 20.obletnico in najin zakon še vedno obstaja. Kljub mnogim valovom, ki butajo v najin čolniček, naju Mati Marija zvesto čuva in sva ji iz srca hvaležna za to milost.